

MUZEUL MUNICIPIULUI BUCUREȘTI

Mihaela Murgoci (coordonator)

Amalia Alexandru
Andreea Elena Romeghe
Lelia Zamani
Ana Iacob

O incursiune în istoriile cartierului Berceni

EDITURA
2016

Design: Mihaela Murgoci
Selecție imagini din arhiva Muzeului Municipiului București:
Lelia Zamani - Șef Birou Istorie Bucureșteană
Ana Iacob - Muzeograf

Imagini copertă: ***Planul Pappazoglu/ Șoseaua Giurgiului*** - sursă **Muzeul Municipiului București**.

Lucrarea a fost realizată în cadrul proiectului *Istorii din cartier,* proiect cultural implementat de Muzeul Muncipiului București, în parteneriat cu Asociația Translucid, Biblioteca Metropolitană București și Arhivele Naționale ale României, cofinanțat de Administrația Fondului Cultural Național și sprijinit de Centrul Comercial Sun Plaza și Asociația Parcul Natural Văcărești.

Coordonator proiect

MUZEUL MUNICIPIULUI BUCUREȘTI

Parteneri

transLUCID

BMB

ARHIVELE NAȚIONALE ROMÂNIA

Proiect cultural cofinanțat de Administrația Fondului Cultural Național în anul 2015

Administrația Fondului Cultural Național

© Muzeul Municipiului București

Ediția a II-a (2016)

Cuprins

Berceni - mai mult decât un cartier / 5

Începuturile ... / 7

Zona Șerban Vodă / 12

Bariera Piscului și zona Mărțișor / 18

Dealul Văcărești / 23

De la Hanul Mandravela la Apărătorii Patriei / 30

Bibliografie / 33

Povești din cartier / 35

Istorii
din
cartier
Berceni

Berceni - mai mult decât un cartier

Dacă cineva m-ar întreba unde m-am născut, răspunsul ar fi clar: în Berceni. Aici am copilărit, aici toate străzile erau ale mele… Și ce însemna Berceni (și pe alocuri încă mai înseamnă)? Mirosul teilor din fața blocului la începutul verii, cinematograful Cultural și cozile sale la filmele cu Alain Delon sau cu Florin Piersic, statuia de pe bulevardul Metalurgiei (actual Obregia), Orășelul Copiilor, "spatele blocului" sau, mai târziu, străzile din cartier pe care mă plimbam cu cea mai bună prietenă. Berceniul este o parte din mine și eu sunt o parte din el!

Ce este Berceni pentru voi? Cum vi-l imaginați? Ce amintiri vă stârnește? Ce știți despre cartier?

Lucrarea de față vă propune o incursiune în istoriile cartierului: străzi, uliţe, locuri dispărute sau transformate, mahalale, grădini, istorii ale familiilor sau ale personalităţilor care au trăit în zonă. O călătorie în timp. Locuri ale memoriei. Nu s-a dorit a fi o monografie a locului, ci o invitație către voi, cei care locuiți în Berceni, să vă spuneți poveștile, să ne spuneți ce vă leagă de cartier, de ce Berceni....

Mihaela Murgoci
manager de proiect
cartierulberceni.com

Istorii
din
cartier
Berceni

Bucureștii văzuți de la Curtea Arsă, începutul secolului XIX,
sursa: Muzeul Municipiului București

Delimitarea orașului în sectoare și cartiere este nouă pentru evoluția acestuia, deși au fost vehiculate idei încă de la începutul secolului XX. În secolul al XVII-lea împărțirea era făcută pe mahalale - mici zone grupate, de cele mai multe ori, în imediata apropiere a unei bisericii (Mahalaua Radu-Vodă, Mihai-Vodă, Antim, Caimatei) sau dedicate unei bresle active în oraș: (Scaune, Cărămidari, Cojocari). Inexistența unor ziduri de incintă a permis ca dezvoltarea orașului să se facă progresiv și, odată cu fiecare inițiativă administrativă, să fie înglobată în oraș o nouă zonă periferică.

Cea mai veche mărturie despre delimitarea orașului la sud se găsește menționată într-un act din 1636 care stabilește hotarele viilor orașului (aflate pe Dealul Măicăneștilor, actuala zonă Mărțișor) față de cele ale mănăstirii Radu-Vodă. Aici este amintită și mahalaua Cărămidarilor de Jos, care va face parte din oraș începând cu secolul XVIII.

În 1831, prin Regulamentul organic se trasează barierele de sud ale orașului la **mahalaua Cărămidarilor, Dealul Văcărești și Dealul Piscului**, casele și grădinile podului Șerban Vodă. În 1852, planul Borroczyn enumeră barierele orașului, printre care sunt și Cărămidarii de Jos, Bărbătescu (Șerban Vodă). Pe strada Livada cu duzi, la poalele dealului Văcărești, se naște în 1913 Maria Tănase, artistă care debutează cântând vechi melodii de mahala la serbările din cartier. Această stradă amintește de o veche livadă menționată de Colonelul Papazoglu într-una dintre primele hărți utilitare ale orașului, alături de grădinile de legume (*gredini potagere*) (1876).

Maria Tănase,
sursa: Muzeul Municipiului Bucureşti

Cărămidar, sursa: Muzeul Municipiului Bucureşti (stânga) / **Planul Grădinii Bellu**, sursa: Arhivele Naționale ale României (dreapta)

La 1893 planul orașului se mărginea la sud de închisoarea Văcărești, la intersecția căii Văcărești cu șoseaua Olteniței, mergând până la marginea cimitirului Bellu. Satul Văcărești avea mori de apă pe Dâmbovița, fiind atestat din vremea lui Mihai Viteazu, și se învecina cu viile Mănăstirii Radu Vodă și ale domniei. Vinurile de la Văcărești erau foarte apreciate de bucureșteni, fiind comercializate în oraș.

În apropiere, **grădina Şerban Vodă** a fost până la începutul anilor 1800 unul dintre cele mai frumoase locuri de petrecere a timpului liber de către bucureşteni. Ulterior devine principalul cimitir al oraşului – **cimitirul Bellu** sau Şerban Vodă – care funcţionează începând cu anul 1859 pe fosta proprietate a baronului Barbu Bellu. Cu o capelă realizată de arhitectul Alexandru Orescu, aici se construieşte primul loc de înhumare amenajat în afara oraşului, în special prin eforturile lui C.A. Rosetti, cunoscutul om politic.

Începând cu secolul al XIX-lea, „cale" era denumirea dată unei străzi mai largi din oraş, care avea la capăt o baieră a sa (limita acestuia). La 1870 Calea Văcăreşti și Calea Şerban Vodă erau pavate cu piatră de râu cioplită.

Calea Şerban Vodă în faţa Cimitirului Bellu, 1933,
foto Iosif Berman
sursa: Muzeul Municipiului Bucureşti

Istorii
din
cartier
Berceni

Zona Șerban Vodă

La începutul secolului XX, zona de la intersecţia Şoselelor Olteniţei şi Giurgiului făcea parte din satul Şerban Vodă care, treptat, va fi integrat în oraşul Bucureşti. Printre primii proprietari ai zonei au fost Anton Colorian şi Barbu Păltineanu care, din cauza filoxerei care le afectase plantaţiile de viţă de vie de aici, încep să vândă loturi din proprietăţi. Astfel, primele străzi din satul Şerban Vodă poartă numele primilor locuitori ai zonei care s-au implicat în modernizare ei: Anton Colorian, Ilie Opriş, Stoian Militaru, Radului, denumiri păstrate şi astăzi.

Terenurile au putut fi achiziţionate în rate la preţuri modeste, fără plata vreunei dobânzi, fapt care a încurajat persoane mai puţin înstărite să se stabilească aici, oameni cu venituri modeste, lucrători ai fabricilor nou înființate în oraș, care cu greu și-ar fi permis să locuiască aproape de București. La acea dată, această zonă era limitrofă orașului. Primele case au fost construite din chirpici sau lemn cu pământ lipit şi erau asemănătoare gospodăriilor rurale. Multe aveau acoperişurile din carton asfaltat şi unele chiar din coceni şi stuf. La începutul secolului XX, majoritatea caselor erau lipsite de apă curentă, străzile nu erau asfaltate, umplându-se astfel de noroi în perioadele ploioase, nu exista canalizare, ceea ce producea periodic inundaţii.

De asemenea, iluminatul public lipsea inclusiv pe Şoselele Giurgiului şi Olteniţei. Acţiunile edilitare au luat avânt în anii 1930 la iniţiativa proprietarilor sătui de lipsa de implicare a autorităţilor. Astfel, constituindu-se în comitete, au reuşit, progresiv să determine autorităţile să asfalteze străzile din zonă. Tot în această perioadă este înființat Căminul Cultural Şerban Vodă, centru educativ conţinând şi o bibliotecă, în care se organizau conferinţe, serbări şi alte activităţi recreative destinate locuitorilor zonei.

Cartierul Şerban Vodă s-a dezvoltat începând cu secolul XX pe locurile fostului sat cu acelaşi nume, extinzându-se progresiv de la bifurcarea Şoselelor Olteniţei şi Giurgiului, de unde se află Cimitirul Bellu. Accesul în cartierul Şerban Vodă se putea realiza pe trei direcţii: pe Calea Şerban Vodă (denumită înainte Podul Belicului) până la poarta cimitirului Bellu, pe Dealul Piscului ce cobora din mahalaua Cărămidarii de Jos şi pe Calea Văcăreşti până la porţile închisorii Văcăreşti. La sfârşitul secolului XIX singurele drumuri utilizabile în această zonă erau cele două Şosele – Olteniţei şi Giurgiului.

Înainte de izbucnirea primului Război Mondial, datorită extinderii rapide, Şerban Vodă a trecut de la statutul de sat la cel de comună, construindu-se ulterior pe Şoseaua Giurgiului şi o primărie. Prin modificarea administrativă din 1926, partea de nord a comunei Şerban Vodă a fost inclusă în sectorul III de Albastru al Municipiului Bucureşti, iar partea de sud, incluzând zona Progresului şi Apărătorii Patriei, a rămas în continuare comună suburbană.

Strada Simon ce unea Șoseaua Giurgiului cu Șoseaua Olteniței, 1960, sursa: Muzeul Municipiului Bucureşti (stânga) **/**
Șoseaua Giurgiului-Piața Progresul, 1960, sursa: Muzeul Municipiului Bucureşti (dreapta)

Parcelările terenurilor au continuat în perioada următoare, iar extinderea cartierului a luat un nou elan în perioada comunistă din anii 1950-1960, când a fost realizată electrificarea totală a zonei, precum şi asfaltarea şi canalizarea străzilor.

Toponimia mai multor străzi din zona Şerban Vodă atestă unele realităţi antropologice de la care s-a pornit, astăzi complet necunoscute:

Strada Puţul cu Tei – denumirea vine de la faptul că la începutul secolului XX, când această zonă a satului Şerban Vodă era pustie, la o răscruce de drumuri era o cruce mare de piatră, asemănătoare crucilor de hotar, lângă care se aflau un puţ şi un tei. Odinioară, exista obiceiul ca la răspântii să se construiască o fântână, să se planteze un copac şi să se ridice o cruce pe care de obicei erau menţionaţi ctitorii puţului. Astfel, călătorii când oboseau, se opreau să se odihnească la umbra copacului, beau apă din fântână şi se închinau în faţa crucii ca Dumnezeu să le călăuzească drumul.

Şoseaua Olteniței colț cu Strada Radului, sursa: Muzeul Municipiului Bucureşti (stânga) /
Strada Puțul cu Tei văzută din Şoseaua Olteniței, sursa: Muzeul Municipiului Bucureşti (dreapta)

Strada Radului – Poartă numele fiului lui Anton Colorian. Radu Colorian, de profesie avocat, a întocmit prima monografie a cartierului Şerban Vodă, contribuind astfel la păstrarea memoriei acţiunilor edilitare întreprinse de tatăl său şi de ceilalţi locuitori pentru dezvoltarea zonei.

Strada Duminicii – Denumită iniţial strada Dominic, după numele fiului lui Barbu Păltineanu, deputat conservator, unul dintre primii proprietari de terenuri din satul Şerban Vodă care, alături de cumnatul său Anton Colorian, şi-a parcelat proprietatea contribuind astfel la extinderea zonei. Fiindcă *Dominic era* un nume neobişnuit pentru localnici, strada a căpătat ulterior numele de *Duminicii*.

Parcelarea zonei se realizează la începutul secolului XX în contextul în care planurile urbanistice ale oraşului prevedeau stoparea crizei locuinţelor în Bucureşti, generată de afluxul de populaţie care vine să lucreze în noile întreprinderi din oraş. Într-o

planificare urbană a primăriei de la 1910 se considera că sistemul locuinţelor ieftine, cu grădină va facilita traiul unei familii şi va transforma Bucureştiul într-un oraş grădină, valorificând cât mai mult spaţiul verde.

Drumul Găzarului – Stradă situată în partea de sud a orașului, în apropierea Şoselei Giurgiului. Numele arată că pe aici intrau în oraş căruţe care transportau butoaie cu gaz folosit pentru iluminarea locuinţelor şi a străzilor.

Strada Stoian Militaru – provine de la numele unuia dintre cei care au ajutat la măsurarea loturilor de la prima parcelare, din preajma lui 1900. Porecla „militaru" i-a fost atribuită ca veteran al Războiului de Independenţă. Legenda spune că, întrebat care stradă doreşte să îi poarte numele, Stoian Militaru a răspuns „cea mai lungă!", fapt pentru care cea mai întinsă stradă din acest perimetru a primit numele său, menținut și astăzi. În vecinătatea ei se găsește strada pe care a locuit poetul George Bacovia începând cu anii 1930 până la finalul vieții. Strada îi poartă astăzi numele.

Găzar la începutul secolului XX,
sursa:
Muzeul Municipiului Bucureşti
(stânga)

Str. Stoian Militaru, 1960,
sursa:
Muzeul Municipiului Bucureşti
(dreapta)

Ancuța Penovici- Numele vine de la proprietara unui teren și a unei cârciumi situate chiar în fața cimitirului Catolic - Ancuța Penovici sau Anicuța Giurgiuveanu, cum mai era cunoscută. Cârciuma era una de notorietate în zonă, fiind loc de multe petreceri și chefuri, care, pe vreme bună, se țineau mai mult în curte, sub un bătrân și stufos nuc. Principala atracție se pare că era tocmai stăpâna, o femeie frumușică și trupeșă, încărunțită înainte de vreme. Strada și-a schimbat apoi denumirea după 1937, devenind **Strada Laloșu.**

În 1834 se introduce în mod oficial denumirea străzilor în tot orașul, plasată la capătul ulițelor pe tăblițe, pentru a o vedea și memora fiecare locuitor sau trecător.

Strada Ancuța Penovici văzută din Șoseaua Olteniței,
sursa: Muzeul Municipiului București

Istorii
din
cartier
Berceni

Bariera Piscului și zona Mărțișor

La sfârșitul secolului XVIII **bariera Piscului**, numită și drumul Olteniței, străjuia la sud orașul Bucureşti. **Dealul Piscului** era o limbă de pământ între bălțile formate de Dâmbovița, situat în apropierea dealului cu vii al Văcăreștilor pe care se ridica mănăstirea cu același nume.

În august 1974 pe Dealul Piscului (pârtia de ski a tinerilor din perioada interbelică) este inaugurată **Sala Polivalentă**. În aceeași perioadă, pe durata a 8 luni, Parcul Tineretului a fost amenajat în locul Văii Plângerii (una dintre gropile de gunoi ale orașului încă de la începutul secolului XX), în spatele cimitirului Bellu și Crematoriului Cenușa. În 1976 se construiește Casa Centrală a Pionierilor şi Şoimilor Patriei, astăzi cunoscută drept **Palatul Naţional al Copiilor**, și se amenajează **Orășelul copiilor**.

Tinerii la ski pe Dealul Piscului, sursa: Muzeul Municipiului Bucureşti

Casa Centrală a Pionierilor şi Şoimilor Patriei,
sursa: Muzeul Municipiului Bucureşti

Dincolo de cimitirul Șerban Vodă, **Strada Mărţişor** pornea din mahalaua Cărămidarilor şi cobora pe Dealul Piscului până la Calea Văcăreşti. Mahalaua din **Dealul Mărţişor** aparţinea vetrei Mănăstirii Văcăreşti, fiind acoperită de plantaţii de viţă de vie încă din secolul XVI. La începutul secolului XX, în urma parcelării terenurilor, din ce în ce mai multe familii îşi construiesc treptat case în această zonă, contribuind astfel la extinderea progresivă a Bucureştiului. În 1926 scriitorul **Tudor Arghezi** îşi cumpără un teren şi se stabileşte ulterior aici la nr. 26.

Toponimul de „Mărţişor" provine de la vechiul obicei de 1 Martie, când fetele primeau mărţişoare pe care le purtau până găseau un pom înflorit. De acesta sau de tufele de gherghinari înfloriţi se lega mărțișorul, crezându-se că astfel sortitul va veni mai repede.

Strada Mărţişor, sursa: Alexandru Ofrim, Străzi vechi din Bucureştiul de azi, editura Humanitas 2007 (stânga) /
Olteni cu fructe la începutul secolului XX, sursa: Muzeul Municipiului Bucureşti (dreapta)

La sfârşitul secolului XIX, printre primii locuitori din Dealul Mărţişorului au fost olteni şi ardeleni. Se vorbeşte îndeosebi despre trei olteni care s-au stabilit în Mărţişor - Constantin Şerban, Ion Militaru şi Ion Simigiu (strada Simigiului, perpendiculară pe Strada Mărţişor, poartă şi în prezent numele acestuia).

Aceştia au construit, în a doua jumătate a secolului XX, pe strada Mărţişor un puţ celebru denumit **Puţul celor trei olteni**. Lângă puţ se afla, aşa cum era obiceiul, şi o cruce de piatră cu o tăbliţă pe care era inscripţionat numele celor trei ctitori. După 1940 în locul puţului a fost construită o cişmea, ulterior dezafectată. Astăzi crucea de piatră se găseşte în curtea Bisericii Mărţişor.

În urma parcelărilor, **Tudor Arghezi** îşi cumpără patru pogoane de teren pe strada Mărţişor, pe care a cunoscut-o odată cu întemnițarea sa la Văcărești. Instalarea definitivă a scriitorului a însemnat și contribuția sa semnificativă la dezvoltarea acestei zone, având prima casa conectată la electricitate și la apă curentă.

În aprilie 1944 Bucureștiul a fost ținta bombardamentelor Aliaților, care, din pricina vântului puternic și-au ratat țintele (Gara de Nord, căi ferate, platforme industriale, baze militare) și au căzut în cartiere de locuințe și pe clădiri de patrimoniu. Tot orașul a fost afectat, în total au murit 2.942 de suflete, iar alte 2.126 au fost rănite.

Bombardamente pe strada Mărțișor, aprilie 1944, sursa: Arhivele Naţionale ale României

Istorii
din
cartier
Berceni

Dealul Văcărești

Bucureștiul a fost împărțit pe culori, iar sudul orașului făcea parte din Culoarea de Albastru. Această împărțire a fost cunoscută până la finalul anilor 1940. Unele dintre denumirile străzilor: Plugarilor, Obolului, Lânăriei amintesc de vechile îndeletniciri și obiceiuri din zonă (existau mori de apă peste Dâmbovița pentru măcinatul grânelor, manufacturi de lână tot în apropierea zonei și începând cu 1870 și Abatorul de animale - azi Bulevardul Abatorului).

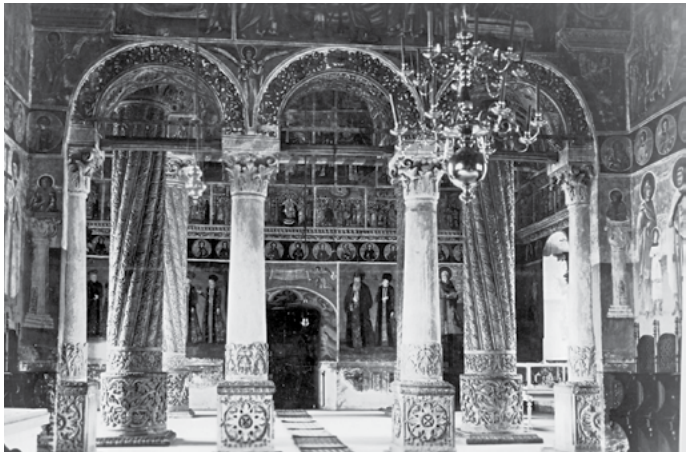
În 1871, în apropierea Dealului Văcărești, pe proprietatea lui Petre Grădișteanu, în timpul unor lucrări de realizare a unui pod peste Dâmbovița, s-au descoperit izvoare de ape minerale feruginoase și sulfuroase (pe locul actualului cartier Timpuri Noi). Astfel încât zona a devenit una de promenadă, deși izvoarele au secat după regularizarea Dâmboviței în 1880. Locuitorii aveau la dispoziție și o linie specială de tramcar înființată în 1871, care pornea de la piața Sf. Gheorghe până la noul loc de recreere. Deși apele aveau un gust fad și proprietățile curative erau incerte, *„moda era ca fiecare să poarte în mână o ceșcuță plină cu apă și să se plimbe de colo până colo căci așa era prescripția medicală". (Constantin Bacalbașa, Istoria Bucureștilor, vol. I)*

Mănăstirea Văcărești

Între **1716** şi **1736** pe **Dealul Văcăreştilor**, în partea de sud-est a Bucureştilor, domnitorul Nicolae Mavrocordat ctitoreşte **Mănăstirea Văcărești** pe o moșie din satul Văcărești, dăruită domniei de Constantin Văcărescu, unchiul poetului Ienăchiță Văcărescu. Înconjurată de plantaţii de viţă de vie şi de păduri, mănăstirea se întindea pe o suprafaţă de 18.000 de m^2, fiind una dintre cele mai frumoase construcţii din Europa răsăriteană.

Îndeplinind atât funcţie monastică, cât şi de curte domnească, mănăstirea era impresionantă prin dimensiuni şi prin valoarea culturală şi artistică, fiind unul dintre cele mai importante monumente arhitecturale realizate în stil brâncovenesc. Înconjurată de ziduri groase de incintă, construirea mănăstirii a fost terminată în 1722. La doi ani distanţă a fost sfinţită noua Biserică din incinta mănăstirii, purtând hramul Sfânta Treime. Era una dintre cele mai mari biserici din ţările române de la acea vreme. După moartea lui Nicolae Mavrocordat, fiul său, Constantin, a finalizat construcția, adăugând în partea de răsărit a ansamblului un Paraclis și înzestrând-o cu numeroase moșii aflate în vecinătate.

Mănăstirea Văcărești exterior, sursa: Muzeul Municipiului Bucureşti /
Mănăstirea Văcărești interior, sursa: Arhivele Naţionale ale României

Ansamblu Mănăstirii cuprindea şi un palat domnesc, o tipografie, o şcoală grecească şi una dintre cele mai bogate biblioteci, conceput ca un puternic centru cultural al Ţării Româneşti. Încă din 1723 funcționa aici o școală, mai târziu fiind înființată și o tipografie. Domnii fanarioți numiți în Țara Românească veneau cu alai să primească scaunul de domnie, pornind de la Văcărești, trecând pe podul Șerban Vodă, până la Curtea veche pentru a depune jurământul. Pentru scurte perioade, palatul devine chiar reședință domnească, fiind foarte aproape de bariera orașului. În anul 1811 se instituie aici un spital, la recomandarea comandantului suprem al armatei ruse Kutuzov, în timpul ocupației ruse. Tot în această perioadă incinta a găzduit și un spital în care s-a instituit carantina din ordinul generalului rus Kiseleff, în ultima epidemie de holeră ce a bântuit orașul. Toți cei suferinzi erau trimiși la Văcărești și la Mărcuța, în afara Bucureștiului, pentru a stopa răspândirea bolii.

În secolul XIX, mănăstirea avea și o închisoare. În Regulamentul Organic din anul 1831 se prevedea pentru întâia oară construirea unor clădiri speciale de detenţie, însă, abia la 1848, au fost închişi aici câţiva dintre fruntaşii revoluţiei: Ion Heliade-Rădulescu, C.A. Rosetti, Ion Ghica, Gheorghe Magheru şi I.C. Brătianu. În 1864, odată cu secularizarea averilor mănăstireşti, clădirea a fost transformată oficial în închisoare. Astfel beciurile Casei Domneşti au devenit temniţe atât pentru bărbați, cât și pentru femei.

Frumuseţea şi bogăţia arhitecturală a ansamblului monastic încep să se deterioreze treptat. În perioada primului război mondial, la Văcăreşti au fost întemniţaţi, din motive politice, şi scriitori precum Tudor Arghezi, Ioan Slavici şi Liviu Rebreanu. Între 1936 şi 1937 Biserica şi Paraclisul au fost restaurate, împiedicând astfel pentru moment degradarea şi mai puternică a monumentului. Însă, după cel de-al II-lea război mondial, restaurarea s-a oprit şi fondurile au fost îndreptate spre dotările închisorii. Până la începutul anilor 1970, Văcăreşti juca rol de închisoare de triere pentru deţinuţii politici din perioada comunistă. Între 1973 şi 1974 s-a decis evacuarea închisorii şi începerea unor lucrări de restaurare, planul fiind ca vechea mănăstire să fie transformată într-un Muzeu de arhitectură şi artă tradiţională.

Cutremurul din 1977 a produs noi avarii ansamblului, însă nici o daună ireparabilă. Cu toate acestea, evenimentul i-a oferit lui Nicolae Ceauşescu pretextul de a demola Mănăstirea Văcăreşti, aşa cum s-a întâmplat şi cu alte zone vechi din Bucureşti.

Pisania Bisericii Văcărești,
sursa: Arhivele Naţionale ale României

Iniţial, în locul fostei închisori, se dorea ridicarea unui Palat de Justiţie, apoi a unui complex sportiv. Chiar dacă tocmai trecuse printr-un amplu proces de restaurare, între 1986 şi 1987, la decizia definitivă a lui Nicolae Ceauşescu, Mănăstirea Văcăreşti este demolată.

Protestele arhitecţilor şi ale oamenilor de cultură nu au fost suficiente pentru a o salva. Din întregul ansamblu au rămas câteva coloane de piatră, capiteluri, brâie, părţi de ancadramente ce au fost transportate la Palatul Mogoşoaia şi la Mănăstirea Cernica. Din 2500 de m^2 de pictură murală, în momentul demolării au fost pregătiţi pentru transportare doar 1000 de m^2, dintre care în final fiind extraşi doar 140. Discuţii despre reconstrucţia Mănăstirii Văcăreşti au existat după 1989, însă planurile au fost abandonate din motive economice.

Demolarea Mănăstirii Văcărești, sursa: Arhivele Naţionale ale României (stânga) / **Fresce Mănăstirea Văcărești**, sursa: Arhivele Naţionale ale României (dreapta)

În apropiere, **Delta Văcărești** ar putea deveni prima rezervație naturală din București. Ea găzduiește un ecosistem în care trăiesc animale și plante neobișnuite pentru mediul orașului. Aici trăiesc peste 95 de specii de păsări, dintre care unele foarte rare. La ele se adaugă mamifere, amfibieni și reptile.

Terenul este ultima insulă, de cca 190 de hectare, rămasă dintr-un arhipleag de smârcuri, maidane și gropi situate într-o depresiune la marginea Bucureștilor. Pentru această zonă Ceaușescu avea planuri de realizare a lacului de acumulare Văcărești, ce urma să fie alimentat din Argeș, inițiativă rămasă nefinalizată. Astăzi echipa *Parcul Natural Văcărești* promovează delta, mizând pe un proiect de protecția mediului inovativ, destinat cetățenilor orașului.

Panoramă Delta Văcărești, foto: Helmut Ignat

Panoramă Delta Văcărești, foto: Helmut Ignat

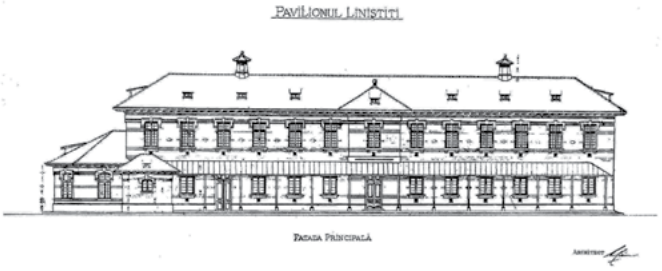

Istorii
din
cartier
Berceni

De la Hanul Mandravela la Apărătorii Patriei

Aşezat la o răscruce de drumuri, Hanul Mandravela (astăzi zona Pieței Sudului) va fi multă vreme un reper al locului din fața Dealului Văcărești. Era deținut de Costică Alexandrescu împreună cu fratele său şi a devenit renumit în zonă prin petrecerile cu lăutari pe care le organizau: taraful oltenesc al lui Nelu Busuioc este cel de la care Maria Tănase aude primele cântece de petrecere. Numele îi provenea de la cuvântul *mandră*, dat cabanei din spatele cârciumii care era construită din nuiele şi în care se odihneau țăranii veniți cu legume la piețele din București.

În 1912, dincolo de Hanul Mandravela,„popasul vânătorilor ce cutreierau bălțile din împrejurimi până la Dunăre" (după afirmațiile lui Alexandru Al. Fălcoianu în *Călăuza istorică a Mănăstirei şi Închisorii centrale Văcărești*) este construit un Spital pentru boli mintale, printr-o lege semnată de Carol I în 1906 (ce prevedea **clădirea unui ospiciu pentru alienați lângă București pe terenul Eforiei Spitalelor Civile).** Clădirea va fi refăcută după primul război mondial şi va începe să funcționeze din 1923.

Cârciuma Mandravela, sursa: www.dacormanica.ro (stânga) /
Clădirea Spitalului de Boli Nervoase, după planurile arhitectului Gr. Călinescu,
sursa: Noul Ospiciu de Alienați lângă București - Dr. Alexandru Obregia, 1910

În 1935 este inaugurată Șoseaua Berceni prin fața spitalului, care lega orașul de mahalaua Apărătorii Patriei; până atunci cele mai importante străzi ale zonei erau pavate cu lemn, exceptând Calea Șerban Vodă și Calea Văcărești, pavate cu piatră de râu. Între 1921 și 1922, prin împroprietărirea veteranilor din primul război mondial, iau naștere mai multe comune printre care și Apărătorii Patriei, încorporată administrativ în oraș abia în anii 1950.

În 1961, dincolo de Mandravela și pe Șoseaua Olteniței sunt construite ansamblurile mari de locuințe care vor schimba înfățișarea orașului. Berceni este unul dintre cartierele care se ivește sub noile planuri urbanistice, împrumutând denumirea comunei din vecinătate.

Partea de sud a cartierului a fost realizată începând cu 1960, odată cu dezvoltarea industrială a zonei și apariția uzinei de la I.M.G.B. Toată zona actualului cartier, cât și fosta comună Șerban-Vodă au purtat denumirea de *Raionul Nicolae Bălcescu*. Ansamblurile de locuințe erau împărțite pe microraioane, care uniformizau peisajul urban, planul orașului fiind conceput ca o suită de microraioane. În zona Șoselei Olteniței, pe locul Mahalalei Puțul Înalt, s-a construit microraionul Nițu-Vasile, care avea 10.000 de locuitori în 1965: „Prin microraion nu trec drumuri cu trafic intens. În interiorul său sunt spații verzi, alei, locuri de joacă pentru copii […] Microraionul mai înseamnă un oraș fără mahalale, întrucât se repetă identic, ca structură și confort, bineînțeles, deosebite forme arhitecturale, de la magazine până în centru. Ca entitate socială microraionul creează noi afinități. Locuitorii încep să se cunoască de mici […] Microraionul e deci un remediu la pierderea în izolare și anonimat a individului în marele furnicar al orașelor moderne." (Vasile Nicorovici - *Călător pe 5000 străzi, Editura Tineretului, 1965*)

În ianuarie 1986 are loc inaugurarea magistralei a II-a de metrou, care trecea prin cartier transportând oamenii muncii spre uzina U.M.G.B. și spre platforma Vulcan, dincolo de *Apărătorii Patriei*. Dezvoltate după anii 1960, aceste platforme industriale asigurau locurile de muncă pentru majoritatea locuitorilor cartierului și pentru alte câteva mii din oraș. În cadrul celor două uzine erau produse utilaje grele, țevi pentru cazane energetice mari, instalații de abur, dispozitive pentru industria petrolieră și cazane recuperatoare pentru industria chimică. Un procent important din exportul industrial al României din perioada comunistă a fost asigurat de activitatea acestor întreprinderi.

Istorii
din
cartier
Berceni

Bibliografie:

1. *Anuarul Bucureștilor, Publicațiune oficială a Primăriei Municipiului București*, Redacția și Administrația București, 1936
2. Arghezi, Baruțu-*Povestiri din Mărțișor*, Editura Mihai Eminescu, București, 1995
3. *Arhivele Bucureștilor*, nr.1, *Bucureștii vechi-Documente iconografice*, 1936
4. Bacalbașa, Constantin-*Bucureștii de odinioară*, Editura Humanitas, București, 2014, vol I.
5. Bacovia Grigorescu, Agatha – *Poezie sau Destin: viața poetei*, Editura Cartea Românească, 1981
6. Bezviconi, Gheorghe -*Cimitirul Bellu din București*, 1941
7. *Bucarest: Manuel du voyageur. Guide manuel de l'etranger à Bucarest*, Editura Göbl, 1879
8. *București-ghid oficial*, cu 20 de hărți pentru orientare, Fundația pentru Literatură și Artă *Regele Carol al II-lea*, 1934
9. *București*-ghidul străzilor, Direcția Topografică Militară, 1962
10. *București, 550 de ani de la prima atestare documentară 1459-2009*, Arcub, 2009
11. Cantacuzino, G. -*Mănăstirea* Văcăreşti sau testamentul artei tradiționale, 1932-1935
12. *Codicele comunale complecte:coprindend toté legile comunale si generale decretate de la 1878 pene la finele sesiunei corpurilor legiuitoré din anul 1883 /* coord.si anotate de Dimitrie D.Paltineanu
13. Damé, Frederic - *Bucarest en 1906*, Socec&C-le, Editeurs, 1907
14. Djuvara, Neagu- Între Orient și Occident, Editura Humanitas, București, 2009
15. Dobrescu, Florin – *Despre cartierul pe care s-a întemeiat cartierul Bellu şi legăturile sale cu Bucureştii de altădată*, revista *Biblioteca Bucureştilor*, anul III, nr. 10
16. Dobrescu, Florin – *O privire asupra evoluţiei şi organizării administrative ale cartierului Şerban Vodă – Bellu*, revista *Biblioteca Bucureştilor*, anul IV, nr. 3
17. Fălcoianu, Alexandru Al.- *Călăuza istorică a Mănăstirei şi Închisorii centrale Văcăreşti*, Legatoria Închisorii Centrale Văcărești, 1929
18. Filipescu, Nicolae- *Orașul Bucuresci. Rapportu din partea Consiliului Comunal*, Bucuresci, Typografia C Petresco C.&I.Busnea, 1870
19. Florescu, George D.- *Din vechiul București*, Institutul de Arte Grafice *Lupta*, 1935
20. Giurescu, Constantin- *Istoria Bucureştilor*, Editura Sport-Turism, 1979
21. Greceanu, Olga- *Bucarest et ses environs*, L'Imprimerie Cartea Medicală, Bucarest, 1928
22. *Ilustrațiunea română*, 07 nr. 45, 30 octombrie1935, Tipografia şi zincografia ziarului *Universul*, București
23. Ionnescu-Gion , George I. – *Istoria Bucurescilor*, Editura Mavios-Clio, 1998
24. Ionescu, Grigore- *București, Ghid istoric şi artistic*, Fundația pentru Literatură și Artă *Regele Carol al II-lea*, 1938
25. Iorga, Nicolae– *Istoria Bucureştilor*, Editura Vremea, București, 2008
26. Leahu, Gheorghe – *Distrugerea Mănăstirii Văcăreşti*, Arta Grafică, 1996

27. Marinescu, Octavian-Dumitru – *Mănăstirea Văcăreşti din Bucureşti de la origini până astăzi*, Editura Basilica a Patriarhiei Romane, 2012
28. *Monografia Întreprinderii "Vulcan" din București 1904-1977* sub coordonarea lui Constantin Nuțu și a lui Ioan Scurtu, București, 1977
29. Morand, Paul -București-Editura Humanitas, București, 2015
30. Mucenic, Cezara -*Străzi, pieţe, case din vechiul Bucureşti*, Editura Vremea, București, 2004
31. Nicorovici, Vasile - *Călător pe 5000 strazi: sinteze bucurestene*, Editura Tineretului, București, 1965
32. Dr. Obregia Al.-*Noul ospiciu de alienați lângă București*, Institutul de Arte Grafice Carol Göbl, 1910
33. Ofrim, Alexandru-*Străzi vechi din București*, Editura Humanitas, București, 2007
34. Panaitescu, Alexandru – *Remember Mănăstirea Văcăreşti*, Editura Simetria 2008
35. Papazoglu, Dimitrie- *Istoria fondării orașului București*, Editura Curtea Veche, București, 2005
36. Parusi, Gheorghe- *Cronologia Bucureştilor – 20 septembrie 1459 – 31 decembrie 1989: zilele, faptele, oamenii capitalei de-a lungul a 530 de ani*, Editura Compania, București, 2007
37. Parusi, Gheorghe- *Cronica Bucureştilor, întocmită din document şi sentiment*, Editura Compania, București, 2005
38. Păltineanu, Barbu-*Discurs la mesaj, Ședințele Camerei Deputaților din 22, 23 și Noiembrie 1910*, Tipografia *Ziarului Curierul Judiciar*, București
39. Pănoiu, Andrei- *Evoluția Orașului București*, Editura Fundației Arhitext Design, București, 2011
40. *Planul, municipiului București și împrejurimile*, ediția XII, Institutul Cartografic Unirea, Brașov, 1941
41. Potra, George-*Documente privitoare la Istoria Orașului București*-vol. I și II, Editura Academiei R.P.R., București, 1967
42. Potra, George-*Din București de altă dată*, Editura Curentul, 1941
43. Roșca, Maria- *Maria Tănase*, Editura Muzicală, București, 1988
44. Stahl, Henri-*Bucureștii ce se duc*, Fundația Culturală Gheorge Marin Speteanu, 2006
45. Tătărâm, Mihai – *La margine de Bucureşti*, Editura Sport-Turism, Bucureşti, 1983
46. Zamani, Lelia -*Comerț și loisir în vechiul București*, Editura Vremea, București, 2007

www.dacoromanica.ro
http://www.digibuc.ro/
http://www.muzeuldefotografie.ro/
http://urbanismul.blogspot.ro/2011/03/de-prin-vechii-bucuresti.html
http://urbology.ro

Povești din cartier

În incursiunea noastră în istoria cartierului Berceni am întâlnit oameni minunaţi care ne-au oferit, cu multă deschidere şi amabilitate, informaţii preţioase despre evoluţia zonei. Fiecare povestitor a surprins cartierul într-o lumină unică şi i-a descris farmecul aparte, de aceea ţinem să îi mulţumim fiecăruia în parte! Cu fiecare istorie, diferite colţuri ale cartierului au prins viaţă.

Interviurile au fost realizate de Amalia Alexandru şi Andreea Elena Romeghe în perioada aprilie 2014 - octombrie 2015.

Era valea asta goală, erau case mai pe deluț *(Dealul Piscului)*, iar jos era apă. Aici ne sculam în gălăgia broaștelor, era o baltă jos, când ploua se aduna apa.

Dar cu timpul trecea și era un câmp de flori, că erau și locuri unde nu era apă. Și erau și pomi: corcoduși, diferiți pomi fructiferi. Aici era un vecin, i se zicea **coșarul**, făcea coșuri de nuiele și le ducea la Piața de flori și le vindea. Era meseria lui, cu asta se întreținea. Îl vedeam dimineața cu coșurile, cum făcea, avea unele pentru mireasă frumos făcute, cu toartă așa, de pus cadouri. Aducea nuiele care trebuiau fierte ca să le împletească să le poată modela, să le dea forma necesară...Așa erau meseriașii, cum eram eu croitor, alții erau cizmari, aveau prăvălie cu 2-5 oameni, cum am avut și eu. Dar când a venit comunismul, dacă aveai un ucenic trebuia să-l plătești, să-i dai mălai, pâine și oamenii au zis, gata, nu mai primesc ucenici. Și apoi au apărut fabricile, 18. 000 de oameni am avut la fabrica de confecții, majoritatea femei, le-au adunat de la Crucea de Piatră pe fete și le-am făcut meseriașe, le-am învățat să coasă la mașină că așa se cerea în fabrică.

Nu exista om fără serviciu în zonă pentru că era lege prin care trebuia să ai o legitimație. Te întâlnea polițaiul pe stradă: N-ai legitimație? De ce?! Păi, n-am serviciu. Hai cu mine! Te lua și-ți dădea serviciu[....]

Părinții soției mele și vecinii de aici erau toți din Gura Râului (Sibiu) și s-au adus unul pe altul, și-au luat serviciu aici; socrul meu era zidar de meserie, el a făcut și casa. Erau fabrici aici, tot Văcărețiul ăsta, era cizmărie, era Adesgo și Timpuri Noi, o fabrică vestită cu muncitori și funcționari. Acum nu mai e nimic...Unde e clădirea Polivalentă era un stadion, se juca fotbal, iar pe lângă erau case, stătea popa de la biserică acolo. Dar s-a terminat... Pe partea cealaltă era o șosea principală, Calea Văcărești, cu Mânăstirea Văcărești. Când am venit eu în București, așa am găsit-o mânăstire, apoi a fost închisoare. Vecinul meu a făcut acolo 4 ani de zile pușcărie, era măcelar la abator și a furat niște untură din butoaie, că nu era săpun pe vremea războiului (*al doilea război mondial*) și a vândut-o nu știu cui, l-a prins și a făcut 4 ani pușcărie la Mânăstirea Văcărești. Clădirea părea a biserică, dar nu mai funcționa. În spatele mânăstirii erau case și le-au cumpărat oamenii care stăteau în ele, era o societate care le făcuse, erau tip cum erau la Vatra Luminoasă căsuțele alea delicate, frumoase. Oamenii au devenit proprietari, ca aici (*Zona Mărțișor*).

S.N., croitor, 95 ani

Mărțișor în secolul XXI, foto: Laurențiu Căpățînă

Eu m-am născut peste două străzi de aici, iar tatăl meu cumpărase locul ăsta din Mărţişor în 1935 şi a făcut o căsuţă. Tatăl meu, pe vremea aceea, lucra la Închisoarea Văcăreşti, era gardian. Acolo se făceau ceramică şi lucruri foarte frumoase, erau şi femei, erau şi bărbaţi închişi şi femeile aveau croitorie pentru salariaţi; se făceau sobe, diferite statuete... Tatăl meu a lucrat la atelierul de ceramică. Obiectele se și vindeau în afară. Acolo era închisoare de drept comun...Pe mine m-au botezat la mânăstire şi biserica a funcţionat până după 1944.

Mănăstirea era în cadrul închisorii, a Văcăreştiului, nu se ducea oricine la slujbă, nu era deschisă pentru locuitorii din afară, ci numai pentru cei de acolo. La mânăstire aveau şi grădină, cei care făceau pedeapsa lucrau acolo.

A fost aici, în colţul străzii noastre, că înainte era stradă şi mergea până la şosea *(actualmente este intrare)*—dar acum au făcut alei peste tot şi au terminat cu străzile—acolo era puţul făcut de trei olteni şi există crucea pe care ei au făcut-o aici în curtea bisericii într-o parte (Biserica Mărţişor) o cruce veche, de piatră. Şi de acolo toată lumea a luat apă, că nu era instalaţie de apă. Şi cu timpul, domnul Arghezi, care-şi făcea casă, a cerut Primăriei, dar nu numai pentru el, ci şi pentru cetăţenii de aici, să se facă instalaţie de canal şi apă pe Mărţişor, dar nu puteam băga pe stradă. Era prin 1930 şi ceva... În anii 1940 părintele Mihai a făcut biserica de aici. Veneau la el mulți oameni din afara cartierului pentru că avea har. Părintele Mihai ne-a căsătorit religios și a botezat-o și pe fiica noastră.

Unde este Big-ul nu era șosea, nu era nimic, era o stradă și o cârciumă unde cântau Maria Tănase și Ioana Radu. Erau doi frați care aveau măcelărie și cârciuma Mandravela. Așa se numea locul, *La Mandravela*. Oamenii mergeau acolo și se distrau. Pe vremea aceea lumea era mai patriarhală, aveau posibilități să meargă la cârciumă și ascultau muzica lăutarilor. Zona aceea s-a demolat după anii 1960, după ce s-a demolat la noi, în Mărțișor. Lângă ea era o școală unde am învățat și noi și toți copiii din cartier.

Pe aici, pe Mărțișor, fiind terenul mai sus, era tot cu pomi fructiferi și livezi. Erau mulți olteni, moldoveni, veneau la poartă cu laptele și-ți trăgeau o linie pe gard sau pe ușă și știai că ți-au adus laptele. Sau îți aruncau găina în curte și-ți ziceau: Lasă, că mi-o plătești dumneata... Erau oamenii cinstiți. Apoi, cei mai mulți din zonă aveau serviciu aici, în apropiere, la fabricile de lângă *Lemetru,* la țesătorie, la bumbăcărie, la Abator. Și pe la noi aici erau terenuri virane, pe locul școlii de azi era Maidanul lui Țețu, așa i se spunea, cu pomi, cu nuci, cu iarbă pe unde mai veneau și animalele oamenilor din cartier.

În 1944, la bombardamente, pe 4 şi pe 16 aprilie, ne-am adăpostit la o familie de ţărani din comuna Berceni, cu mama şi cu sora mea. Tata era prizonier de război şi aici, în Marţişor au fost distrugeri foarte mari...Apoi și-au reparat oamenii casele. Fiecare perioada a fost cu binele și cu răul ei... În anii 1960 când s-a demolat, au demolat până aici la noi, la casa noastră. După 1965-1966 s-au terminat blocurile de pe Olteniței căci prima dată s-a început de la Văcărești spre Mărțișor. Dar voiau să demoleze și în interior, nu doar la bulevard, însă cred că n-au mai fost posibilități și au spus să sisteze și să se facă numai arterele principale. Vecinii au început să-și repare casele, deși nu prea era voie. Cei care au fost demolați au primit apartament, noi am scăpat. De la Big până la Bellu au făcut blocuri.

Aici aproape de metrou *(stația Constantin Brâncoveanu)* se făcuse o piață mică la care veneau cei din comunele de lângă București sau care locuiau la casele din zonă, căci pe Văcărești și pe o parte și pe alta erau case. La fel și în locul parcului, aveau oamenii case cu grădini și creșteau animale. Acum au făcut în locul lor blocuri cu patru etaje. Erau o stradă veche care mergea paralel cu Parcul până la Văcărești, strada Dâmbului, care duce până jos la Abator. Peste tot erau căsuțe și vilișoare, unii oameni erau mai înstăriți, erau și prăvălii pe Văcărești, pe ambele părți și farmacii. Dincolo de Abator începea fostul cartier evreiesc.

Pe partea opusă Mănăstirii Văcărești au fost și locuințe, acolo cândva, când eram copii, era un lac și o casă frumoasă pe piloni. Oamenii treceau de pe pământ printr-un pod până la casă. În spatele Mănăstirii Văcărești erau și locuri virane și case. De la Abator erau multe grădini pe partea aceea, căci este locul mlăștinos. Și în rest erau livezi cu pomi fructiferi. Mănăstirea veche de la Mavrocordat avea o biserică despre care v-am povestit. Nu știm sigur de ce a fost demolată cu totul: voiau să facă un parc, un lac olimpic, un stadion olimpic cu hotel, dar toate au căzut. Regimul nu era de acord cu bisericile. Acum nu știm ce vor să facă, dar zona e amenajată, s-a curățat, nu s-au mai lăsat gunoaie, au venit și multe păsări care se vede că sunt altfel, că au un sunet ciudat față de cele cu care eram obișnuiți.

Lumea mergea cu bicicletele pe aici, pe jos, exista doar tramvaiul până la Bellu și mașina 53 pe Olteniței. Distanța nu era mare până la fabricile unde lucrau și nici nu erau mașini multe. Pe urmă, când s-a construit UMGB-ul, s-a făcut și metroul și era mult mai ușor să te deplasezi, căci UMGB-ul avea 5000 oameni. Lângă U.M.G.B. s-au făcut întreprinderi și s-au construit blocuri, dar în spatele lor au mai rămase casele care erau dincolo de Piața Sudului.

Familia C., pensionari

Mahalaua Mandravela era de la intersecția de astăzi de la Piața Sudului și până aici în Mărțișor. Lumea spune că Mandravela era la o încrucișare de drumuri, între Spital și Pușcărie; nu tocmai bine, aproape de spitalul de nebuni. Dar în spital a funcționat și maternitate, eu sunt născută în acea maternitate, noi asta uitam, ca a fost un spital normal. Sora mea este născută aici în casă și apoi s-a dus mama cu ea la spital. Așa era atunci....Mama povestea că aici era zonă de case până în parc, cu străduțe, parcul nu exista în 1950 (*locul de azi al Orășelului Copiilor*). Toți oamenii care locuiau aici, la Mărțișor, mergeau la întreprinderile și la fabricile din zonă, la Abator sau în zona Timpuri Noi, după podul numit *La Lemetru*. Mergeau pe jos spre serviciu, se știau între ei și altfel relaționau. Tatăl meu a lucrat la *Dâmbovița*, iar mama la *Industria Bumbacului*, iar acolo la *Lemetru* erau cârciumi, aveam obiceiul să merg cu mama la ea la serviciu în ziua de salariu. Erau magazine, era cofetărie. Nouă ne plăcea, mâncam prăjitură, ne lua fursecuri pentru acasă. Nu erau oameni bogați, dar nici săraci, a fost un cartier boem. Oamenii făceau petreceri în curți... Mama povestește că se strângeau în curtea cârciumii domnului Mihalache, nu în cârciumă, în curte, fiecare aducea câte ceva, dacă puneau bani, chemau lăutarul și le cânta, era altă atmosferă. Așa era tradiția locului, de a-ți petrece timpul cu cei cu care-ți petreceai viața....

Era Nelu Mandravela, lăutar vestit al acelor vremuri, care cânta la petrecerile de aici. Bănuiesc că stătea în cartier. Dar aici, pe Mărțișor, exista și un salon de nunți, la doamna Marinescu, acolo au făcut părinții mei nunta. Au fost cununați de părintele Mihai Tatarâm, ctitorul bisericii. Când erau părinții noști tineri, era restaurantul de aici din cartier, de la Șosea, oficial se chema *Restaurantul Oltenița*, dar neoficial, *Geamuri multe*. Cei mai mulți tineri de vârsta lor mergeau o dată pe lună, cu familia la restaurant. Acolo aveau formație, muzică live și cântau și dansau doamnele și domnii îmbrăcați elegant.

Majoritatea celor de aici venea din județul Giurgiu, au fost rare situațiile în care erau veniți mai de departe, din Ardeal sau mai erau din zonele apropiate de București. Bunicul a cumpărat locul de casă în 1930 și a venit cu toată familia, avea 4 copii deja născuți, iar mama s-a născut aici, în 1937.

El era funcționar la Societatea de Transport București, dar avea nevoie de un loc în care să stea peste noapte, căci bunica era agricultoare și veneau cu legume din comuna Câmpurelu (județul Giurgiu). Dar lucra și bunicul, însă, pe atunci, femeile erau cu casa. Bunicii vindeau legumele la Piața Piscului care era pe locul stației de metrou Constantin Brâncoveanu și au luat această hotărâre de a-și lua aici loc de casa pentru a-și simplifica alergătura asta zilnică. Locul era foarte bun, având în vedere că era aproape de piață. Nouă ne-au povestit vecinele de-o seamă cu mama, care au copilărit aici, că bunica, când veneau cu legume,

mergea cu căruța trasă de cai prin cartier și striga: *hai la roșii!, hai la ardei!, hai la vinete!* Și plăcerea cea mai mare a copiilor de vârsta mamei de pe stradă era să se urce în căruță la Steliana (așa o chema pe bunica) să meargă să strige pe străzi...

Bunicul a murit, cum se spune, de inimă rea, că i-a murit fiul... În 1943 la un an de zile după unchiul. Așa erau obiceiurile pe atunci: mama era de 5-6 ani, dar își aduce aminte că bunicul a chemat lăutarii să cânte, de durere...Unchiul era bolnav la pat și lăutarii au cântat: *La casa cu sălcioară/Zace un voinic de boală/De boală și de lingoare/Dumnezeu Sfântul să-l scoale*... Mama-și amintește, copil fiind, ce au cântat lăutarii. O tragedie...nu putem să-i condamnăm...că bunicul era un om cu scaun la cap. După unchiul s-a prăpădit bunicul și după doi ani bunica, iar mama, cea mai mică dintre copii, a rămas orfană când avea cea mai multă nevoie de ei. A fost crescută de o mătușă într-o comună de lângă București și a revenit în 1953 adusă de fratele mai mare. Tot mama povestește că aici erau case și câmp, iar mai departe, pe Olteniței, erau prăvălii, cârciumă, iar pe măsură ce a trecut timpul s-a mai dezvoltat zona. Și dincolo de Piața Sudului erau străduțe cu case și pe Șoseaua Olteniței și pe Șoseaua Berceni până în Apărătorii Patriei; Spitalul nr. 9 era înconjurat de străduțe cu case, nu dense. Fratele mamei a avut casă acolo. Au mai rămas câteva străzi care au scăpat de demolare. Tot demolate au fost și casele din zona de azi a Orășelului Copiilor, iar mai sus s-a construit Sala Polivalentă. Tot mama povestește că după ce s-a întors și-a dat seama că atmosfera din cartier se păstrase: oamenii se întâlneau duminica și vorbeau și petreceau, fiecare aducea câte ceva; sau toamna, când se făcea vinul. Iar când chemau lăutarii era cântat acest folclor orășenesc, nu se cântau manele, erau cântece de dragoste, cântece de inimă rea, cum cânta și Dona Siminică. Ascultau, jucau și beau un pahar de vin. Copiii de pe stradă erau iubiți de toată lumea. Era acest spirit care s-a păstrat până la revoluție...Acum nu mai este așa, nu ne mai interesează, intrăm în casă...Aveam pe stradă și o familie de evrei și de ruși-lipoveni, făceam așa niște petreceri frumoase cu ei, nu exista discriminare! Când mergeai la cineva, tratația era cu dulceață și apă, îmi aduc aminte mai ales de dulceața de trandafir pe care o făcea o prietenă a mamei de pe stradă...Domnul Ionel Tănase, veteran de război, povestea de pe front, toată lumea stătea și-l asculta la poartă, de la cel mic la cel mai mare. Strada era plină de flori, era o încântare de primăvara până toamna, toată lumea avea spațiu verde la poartă. Asta era mahalaua, adică un mic cartier viu, cu oameni care trăiau împreună, nu confuzia care se face astăzi cu mahalagismul..

De la *Lemetru* treceai spre Calea Văcărești, dincolo de biserica Cărămidari. Și pe acolo erau case, iar în apropiere, era depoul de tramvai. Case au fost și pe partea de Văcărești cu Sun Plaza, case cu grădini. Au fost grădinari și bulgari care locuiau acolo. În apropiere era și un centru de butelii, căci asta aveam pe atunci, când m-am născut eu. A fost o zonă demolată odată cu Mânăstirea Văcărești. Mănăstirea era pe un loc înalt, urcai să ajungi acolo, deși nu era un loc atractiv pentru copii, căci prima dată vedeai incinta închisorii și zidurile cu zăbrele...

Tata avea și o grădină, pe panta asta care cobora până în Cocioc. Îmi aduc aminte, pe la 4-5 ani mergeam cu dânsul să-l „ajut" să pună ceapă și usturoi. Pe lângă tata mai aveau grădină și alți vecini de pe stradă, era o plăcere să te duci acolo. Vara erau șopârle, șerpișori și concert de broaște. Nu mai vorbim de păsări... Era zona mlăștinoasă, căci sunt niște izvoare. Pe Cocioc ne dădeam cu sania iarna, acolo mergeam la derdeluș cu toți copiii de pe stradă sau făceam patinoar. Era o adevărată plăcere să mergi în cartier cu *Moș Ajunul*, cu *Steaua*, cu *Plugușorul*. Pe partea cealaltă, unde s-au făcut excavațiile în timpul demolărilor, s-a format acum Delta Văcărești.

Florentina Dincă, 47 ani

Comunitatea din Mărțișor, 1937 (dreapta) **/ Nuntă în Mărțișor, 1936** (stânga), **sursa: albumul personal al doamnei Dincă**

Odată cu proiectarea uzinei I.M.G.B (*Întreprinderea de Maşini Grele Bucureşti)* în anii 1960 s-a format şi cartierul... s-au făcut blocuri pentru toţi lucrătorii care erau angajaţi acolo. Aici erau câteva căsuțe, cel mai important edificiu din zonă era Spitalul nr. 9, dar acum s-a despărțit pe secții. Eu am venit pentru prima dată în București în 1946 și am făcut școala generală la Podul Grant, stăteam la o soră a mamei. Și la un moment dat am venit aici, căci unchiul meu s-a îmbolnăvit. Am mers cu tramvaiul 2 tot orașul împreună cu mătușa mea până la unchiul la spital. Am trecut de cimitirul Bellu și am văzut un cartier de case. Pe aici, pe unde sunt acum blocurile (*zona Emil Racoviță*) erau vii, grădini de pomi fructiferi și câte o căsuță ici-colea. Așa erau pe vremea aceea și dincolo și dincoace de spital. La capătul tramvaiului nu mai era nimic, era câmp și apoi comuna Berceni.

După anii 1960 au început să se construiască uzine, fabrici și aici, în cartier, s-a făcut o fabrică pe Giurgiului și apoi U.M.G.B.-ul (Uzina de Mașini Grele București). S-a început construcția cu o firmă numită IXIM, Întreprinderea de Construcții Industriale Speciale și această firmă construia în toată țara, avea șantiere la Sibiu, la Timișoara, la Brașov, la Fieni. Aveau un nucleu care a făcut fabrica de avioane de la Craiova. O parte din firmă a construit I.M.G.B.-ul, au mai completat la 23 August, la Republica. Când a fost gata uzina şi a început să producă, a trebuit să aducă specialişti, oameni din anumite sectoare ale ţării, unde era industria grea mai dezvoltată, de exemplu la Hunedoara. Şi ne-au adus pe noi aici în cartier, 40 de familii de specialişti: oţelari, laminatori, forjori, strungari, maiştrii pentru macarale... toate meseriile astea din siderurgie [...]

Aveau nevoie de oameni calificați, dar și cu experiență ca uzina să înceapă să producă. Noi am terminat școala siderurgică la Hunedoara și eu și soțul meu, în perioada 1950-1953. Acolo ne-am calificat, am lucrat la Combinat. Soțul meu a făcut și școala de maiștrii. Uzina nou construită producea mai multe utilaje, dar principala piesă produsă au fost axele pentru centralele atomice. Erau niște strunguri mari de prelucrare a oțelului venit de la Hunedoara, de la Târgoviște de la oțeluri speciale, de la Galați, aici era turnătorie, era forjă grea și se turna oțelul, se dădea formă, se puneau pe strunguri sau pe freze. Tăiau roțile dințate, se făceau axele; exista și un stand de probe unde a lucrat soțul meu ca maistru.

Acolo erau macarale de 380 tone într-o hală mare şi poduri rulante unde se făceau verificările și sudurile în argon. De acolo ieșeau axele, căci proiectul Centralei Atomice de la Cernavodă este preluat de la canadieni, dar între timp, apa grea se făcea la Turnu Severin, piesele de schimb se făceau la noi în țară.

Apoi în 1972-1973 a început construcția metroului și când s-a definitivat uzina, soțul meu a fost transferat la metrou, căci era specialist în întreținerea utilajelor pentru construcții. Supraveghea scuturile care săpau cu pistoalele pneumatice cu ulei,

formând tunelurile de la metrou. A lucrat acolo 21 de ani. În 1979 s-a dat în folosință metroul. Modelul metroului a fost preluat, dar a fost construit exclusiv cu specialiștii români. De exemplu, soțul meu a lucrat cu niște ingineri și a proiectat utilaje de au mutat din drum un bloc pe Ștefan cel Mare cu tot cu locatari pentru a face loc metroului. Erau niște șine cu role care translau blocul, a apărut și un articol despre soluția lor în revista *Știință și tehnică*. Metroul se pare că era gândit pentru România din 1953, am citit tot în *Știință și tehnică*.

Prima dată când s-a făcut şantierul de s-a construit uzina au lucrat unităţi militare, detaşamente de muncă le spuneau, iar aceste blocuri au fost făcute în perioada respectivă şi stăteau şi ei aici. Şi când ne-au adus pe noi de ne-au stabilit cu ordinul ministrului, ne-au repartizat casele şi după 1970 s-au mai făcut câteva blocuri pe aici, dar A-urile, B-urile, C-urile şi D-urile sunt primele care s-au făcut ale IMGB-ului. Şi s-a extins cartierul până la Metalurgiei, de la Spitalul Obregia. De aceea partea cealaltă se numeşte Berceni 2, că e construită ulterior. Când s-a terminat uzina, s-a terminat și cartierul și toți salariații aveau casă și loc de muncă. Acum aici mai suntem pensionari care am fost colegi. Prima dată a venit soțul meu aici în toamna lui 1965, s-a făcut o ședință la Hunedoara în care a venit ministrul și a întrebat: *Câți oameni ne puteți da? În mai multe domenii*. Combinatul de la Hunedoara avea 24.000 salariați la data respectivă, dar nu puteau pleca mulți, căci erau 5 furnale, oțelărie, laminor, aglomerator, turnătorie, cocserie și tot ce venea din Valea Jiului ca minereu venea cu funicularul la Hunedoara. S-a făcut un protocol la comitetul de partid și s-au ales mai multe persoane să vină la București; iar aici ei au fost repartizați în uzină în funcție de competențe, de specialități și de necesități. Astăzi promovarea nu se mai face așa, nu mai contează dacă ești capabil...

Cei de la Vulcan foloseau materia primă de la I.M.G.B. și și-au deschis o secție lângă, căci turnau piese de schimb, foloseau forjele, mașinile-unelte de la I.M.G.B. Nu departe era și întreprinderea I.M.U.C. unde a fost repartizat fiul meu după terminarea liceului, înainte de facultate.

Cartierul s-a extins, s-au făcut blocuri la Piața Reșița, pe Brâncoveanu tot pentru cei care lucrau la aceste uzine. Apoi s-au făcut parcul, Sala Polivalentă, s-a stabilit locul pentru Palatul Pionierilor și erau case chiar pe colț, aproape de abator. Pe Văcărești erau case, dar toți care au fost demolați au primit apartamente în Tineretului, pentru că voiau să facă ceva, cred că un stadion olimpic la Văcărești. Unele case erau făcute mai jos, nu aveau lumină electrică, altele aveau grădină, dar toți au fost despăgubiți. Piața Sudului se numea Piața Piscului, iar în fața Închisorii Văcărești locul purta denumirea de Mandravela, dar nu știu ce a fost de s-a numit așa zona. În spatele blocurilor de pe Olteniței până la Nițu Vasile la complex au mai rămas case. La Mănăstire biserica era

numai pentru închisoare și în anii 1970 s-a desființat de tot. Prin anii 1960-1970 au început construcțiile și pe Olteniței, apoi s-a demolat pușcăria, totul s-a transferat la Jilava. Dar biserica mănăstirii a mai rămas multă vreme. În spate era lacul de la Văcărești, căci este un dig în zonă și așa s-a format.

Rodica Isac, 81 ani

În faţa blocului D2, 1968, sursa: albumul personal al doamnei Isac

M-am mutat în Berceni în 1982, după căsătorie. Cartierul era exact cum arată și azi, cu bulevardele principale Obregia (Metalurgiei), Brâncoveanu și Racoviță. Pe Olteniței s-a construit până în anii 1986-1988, pe locul unde erau case. La noi, în afară de cinema Cultural devenit Carrefour, restul a rămas cam la fel. Sigur, în loc de magazinul de țesături e azi CEC Bank, în locul restaurantului s-a făcut Mega Image, iar în locul magazinului Fortuna a apărut o brutărie turcească. Mai era o gogoșărie „interactivă" (vedeai prin vitrină procesul de preparare), care a fost luată de Peleș Curcanul. De asemenea, au dispărut centrele Nufărul, plăpumăria și tutungeriile. Au rămas doar cizmăriile, frizeria și croitoria. Școlile și grădinițele sunt la locul lor și ele. Nu aveam biserică, dar acum avem vreo 4!

Parcuri nu prea erau: în ultimii ani Primăria a făcut unele între blocuri. Era doar unul pe str. Dumitru Petrescu (vizavi de Sun Arena de azi) căruia îi ziceam „la elefant" fiindcă avea un tobogan mare „cu trompă". Parcul Tineretului pentru care și eu am făcut muncă patriotică pe când eram elevă la liceul I. Creangă, era prea departe de noi. Până și „Doamna-cu-cărămizi" e la locul ei! Este o statuie specifică epocii, cu o femeie cu brațele ridicate de parcă s-ar preda cuiva. Soțul meu spunea că, în 1969-70 când s-au mutat ei, în fiecare dimineață vedea că doamna avea o sacoșă (pungă de un leu!) cu bca-uri sau cărămizi...

Cârciumele aveau denumiri originale ca: la „Încurcă Drumuri" (de la intersecția Nițu Vasile, Obregia, Racoviță), „La BBC" (o cârciumioară ascunsă între blocuri, unde se discuta politică fiindcă ospătarii erau neturnători) și „La geamuri multe", undeva pe Olteniței, vizavi de școala de miliție. După revoluție au apărut fel de fel de „bombe" sordide. În rest, cozi, sacoșe cu sticle de lapte legate cu sfoară și lăsate peste noapte la rând, pâine cu porția, ulei și zahăr cu rația, ouă și carne doar în preajma congreselor și plenarelor PCR.

Circulau troleibuze (83, 94) și 313, cam ca acum.

Ce nu mai văd, dar e valabil pentru toată țara, grupuri de copii mici jucându-se în parcările și în spațiile verzi ale blocurilor...

N. Ș., 55 de ani, profesor universitar

Statuia de pe Bulevardul Obregia, foto: Laurențiu Căpățînă

Povestea mea... povestea cartierului meu

Când ies de la metrou la staţia Apărătorii Patriei, mă gândesc adesea că în urmă cu mulţi ani, în zona asta erau doar case sărăcăcioase şi câmpuri de porumb. Dacă mă hotărăsc să ies la Piaţa Sudului, ca sa trec pe la mama înainte de a ajunge acasă, lucrările din zona îmi amintesc de începuturile mele în cartier, în urmă cu vreo 49 de ani...

Când am sosit prima dată în Cartierul Berceni şi am intrat în blocul în care mama, acum în vârstă de 81 de ani, locuieşte şi azi, aveam puţin peste 6 ani şi totul mi se parea rece, străin, chiar un pic... ostil. M-am născut în Hunedoara şi, în timpul mutării părinţilor mei în Bucureşti, pe strada Străduinţei în Berceni, am stat câteva luni la bunicii din partea mamei în Slobozia, Ialomiţa.

Aici, în Bucureşti şi mai ales în Cartierul Berceni aflat la marginea sudică a oraşului, nu-mi plăcea că trebuia să mergem cu autobuzul în oraş, pentru că centrul era departe. Veneam adesea de la joacă alergând şi plângând pentru că ceilalti copii nu înţelegeau accentul meu ardelenesc şi râdeau de mine. Grădiniţa era departe şi trebuia să aştept în fiecare zi maşina care venea să mă ia. Eu eram prima pentru că locuiam cel mai departe.

Blocurile erau plasate la o distanţă suficientă încât să fie destulă verdeaţă între ele. Erau mulţi copii de vârsta mea, părinţii noştri fiind colegi la aceeaşi intreprindere. Şcoala s-a inaugurat odată cu intrarea mea în clasa întâi. Fac parte din generaţia "cu cheia de gât", părinţii fiind la serviciu, iar eu trebuind să plec la şcoală, să mă întorc, să-mi încălzesc mâncarea, să-mi fac lecţiile şi să ies la joacă înainte de venirea lor.

Printre blocurile „vechi", din anii 1960, cele mai multe cu 4 etaje, în timp ce eram în şcoală începeau să apară altele noi, cele mai multe cu 8, 9 şi 10 etaje. Am avut însă norocul să se oprească „îndesirea" blocurilor înainte de a transforma prea mult cartierul. Încă sunt destule spaţii verzi. Este adevarat că în ultimii ani deţinătorii de autoturisme au mai „furat" din ele pentru parcări, dar încă au mai rămas şi pentru copii sau bătrâni.

Când am mers la liceu, primii doi ani în Pantelimon, am avut ocazia să compar cele două cartiere şi am hotărât în mintea mea că al meu este mai frumos, mai verde, mai „civilizat". Transportul a fost o problemă destul de importanta pentru locuitorii cartierului până ce s-a inaugurat magistrala 2 a metroului „Pipera - Berceni". Acum legătura cu centrul oraşului este mult mai simplă. Îmi

amintesc de autobuzele cu acea mască sub care se „ascundea" motorul, care ocupa jumatate din partea din faţă a maşinii. Apoi au apărut troleibuzele şi autobuzele cu „burduf". Am folosit tramvaiul (clasa I şi a II-a, ca la tren) doar de la Unirii către Pantelimon.

Am simţit mereu că s-a facut o diferenţă între frecvenţa maşinilor şi troleibuzelor pe Bd. Obregia (fost Metalurgiei) şi Emil Racoviţă, eu folosind artera mai puţin circulată. M-am împăcat cu ideea că motivul este aglomeraţia şi că eu stau în partea mai „aerisită" a cartierului. Singura constantă în zonă au rămas sirenele ambulanţelor care vin la Spitalul de Urgenţa Bagdasar - Arseni (care şi-a schimbat numele de vreo 2-3 ori în aceşti ani).

Când au apărut Complexul Berceni şi piaţa, mult timp înainte de Cinema Cultural, nu mai aveam nevoie să facem cumpărăturile la Piaţa Unirii sau la Piaţa Piscului (aşa se numea Piaţa Sudului). Termenul de „complex" cu referire la magazinele de toate felurile (alimente, îmbrăcămite, încălţăminte, librărie...) a rămas în vocabularul de cartier până astăzi.

Şcoala, liceul, facultatea aveau biblioteci foarte bine dotate. Vizitam frecvent biblioteca de cartier, aflată în spaţiul destinat unui apartament, la parterul unui bloc, însă bine deservită de doamne binevoitoare. Mergeam cu prietenii la plimbare, cu patinele, cu rotile sau bicicletele pe străzile cartierului fără teama de a fi loviţi de maşini, care erau destul de rare sau nu mergeau cu viteză prea mare, mai ales pe aleile dintre blocuri.

După terminarea facultăţii şi căsătorie în 1984 am locuit patru ani în Slobozia şi 10 ani la Piatra Neamţ. Am revenit în Bucureşti în 1977. Între timp fusesem adesea la părinţi, în vizită, aşa că schimbările nu mi s-au părut deosebite. Am ales să locuim tot în acest cartier, chiar dacă la început cu chirie, şi fetele mele au mers la aceeaşi şcoală ca şi mine.

Ca în toate celelate cartiere, au început să apară întâi „buticuri" la toate colţurile, apoi supermarket-uri, multe maşini, săli de internet, apoi jocuri mecanice, apoi jocuri de noroc şi, spre mirarea mea, o mulţime de sedii de bănci şi farmacii. Ce nu îmi place acum în cartier sunt spaţiile comerciale goale de ani de zile sau a căror destinaţie se schimbă foarte des, oamenii care dorm pe băncile din preajma parcurilor sau staţiilor de autobuz, pisicile şi câinii abandonaţi pe străzi şi gunoiul neridicat la timp din preajma locurilor special amenajate între blocuri.

Sper ca în curând să se rezolve aceste aspecte, ca oamenii care vin în cartier să se bucure de verdeaţă, de parcuri, de glasurile copiilor, de culorile fructelor şi legumelor pe tarabele din pieţe, de liniştea unei seri sau de frumuseţea unei dimineţi în acest cartier frumos numit Berceni.

Autor: doamna Gabriela Isac

Mulţumim doamnei Gabriela Isac pentru toată deschiderea şi amabilitatea cu care ne-a oferit informaţii preţioase despre evoluţia cartierului Berceni şi pentru această frumoasă poveste pe care a scris-o pentru noi toţi.

Nuntă în cartier, 1984, sursa: albumul personal al doamnei Isac

Ne-am întâlnit cu Laurențiu Căpățînă într-o duminică însorită. Ne-a contactat el anul trecut, atunci când a găsit pagina noastră de facebook și ne-a transmis o poveste din Berceni, o poveste din copilăria sa - Mandravela. Am povestit împreună de locuri din cartier, de locurile copilăriei lui.

Laurențiu locuiește în Berceni de când s-a născut, din 1969, de aceea cartierul reprezintă pentru el practic întreaga viață, după cum ne afirmă. Nu își vede viitorul în altă parte decât aici și, chiar dacă a mai fost plecat, tot aici s-a întors, de unde îi sunt de fel bunicii și părinții. Reperele cartierului pentru el: cinematograful Cultural, unde se strângeau toți copiii din cartier, și Școala 194, unde juca fotbal pe cel mai mare teren de pământ din zonă. Cu drag își amintește și de zona Apărători, la bunici, și de zona Emil Racoviță unde a copilărit.

În câteva cuvinte, pentru Laurențiu cartierul înseamnă casă, suflet, prima iubire, primele lecții de viață, prieteni... pe scurt, locul sufletului. Cele mai frumoase momente petrecute aici: își amintește cu nostalgie de clasa întâi, de prima zi la echipa de fotbal „Autobuzul", de prima plimbare cu o fată în cartier... pe Metalurgiei până la Cultural și înapoi. Și nu doar plimbările. Alte repere erau: cofetăria de pe Brâncoveanu, aproape de intersecția cu strada Izvorul Rece (acum sediul unei bănci) și care făcea cele mai bune prăjituri pe vremea aceea, cofetăria de la Cultural (tot sediul al unei bănci) și cofetăria Alunișul (actualmente restaurant).

Cum era Berceniul odinioară? În Apărători erau numai case, iar atunci când era în clasa întâi mergea cu tramvaiul roșu cu faruri în față. Blocurile din zonă, pe Șoseaua Berceni, au început să se construiască după cutremurul din 1977, cam din 1984, dinspre Piața Sudului-Big Berceni, pentru că în 1986 a fost dărâmată casa bunicilor și au primit un apartament în față la Spitalul 10, chiar la stradă. Singurul parc din cartier era Tineretului, majoritatea copiilor mergeau pe "Cocioc" și făceau baie. Închisoarea Văcărești era pentru el loc de joacă, mergea împreună cu prietenii iar uneori paznicii îi lăsau să intre și în incinta ansamblului și să joace „v-ați ascunselea" și chiar deveneau ghizi pentru copii și le arătau unde erau celulele, temnițele.

Berceniul de azi? Locurile în sine nu s-au schimbat, însă mentalitatea oamenilor cu siguranță: sunt mai închiși, dacă încerci să intri în vorbă cu cineva ești repezit. Înainte erau binevoitori, zâmbeau.. acum sunt îngânduraţi și împovăraţi de griji.

Granițele cartierului Berceni: de la Șura Mare pe Șoseaua Giurgiului până la intersecția cu Luică, apoi strada Dumitru Petrescu, care acum e strada Turnu Măgurele, Șoseaua Olteniței până în capăt la Apărători. Berceniul a început de la Mărțișor, din străzile Alunișului și Stoian Militaru, parcul din Valea Plângerii....

Din albumul personal al domnului Laurențiu Căpățînă

Din albumul personal al domnului Laurențiu Căpățînă

Am păşit prima dată în Berceni acum aproape 22 ani, când părinţii mei au hotărât să renunţe la garsoniera de la Piaţa Romană pentru un apartament mai încăpător într-unul dintre blocurile construite în anii 1980 în zona cimitirului Bellu.

Ce era atunci şi îmi lipseşte acum: zumzetul copiilor care erau mereu afară, păreau că umplu străzile, leagănele din fier, bara de bătut covoare – tocmai bună pentru gimnastică, terenul de tenis de la intrarea în Tineretului, magazinul din scara blocului, spaţiul verde transformat în parcări sau săli de gimnastică…

Primele amintiri pe care le am sunt din spatele blocului, locul în care se aduna gaşca de copiii şi unde ne jucam până seara târziu şotron, elasticul, de-a v-aţi ascunselea, 1,2,3 la perete stai, cornetele, exploziile cu carbid şi câte şi mai câte. Tot aici se plimbau animalele (cu stăpân sau fără), se parcau maşini, şi, când era timpul propice, se spălau covoarele. Şi tot de aici, din când în când, se auzeau minunatele: „Mamaaaa lui …. îl lăsaţi să iasă afară?" sau "Mamaaaa, îmi arunci şi mie mingea pe geam?". Erau un fel de curtea casei, doar că o împărţeam cu alte câteva zeci de familii.

Când nu eram în casă sau în spatele blocului, mergeam în Tineretului. Când eram mai mică îmi plăcea Oraşelul Copiilor pentru că mergeam de cele mai multe ori cu bunicul şi lumea mea se umplea de poveşti.

Nu ştiu când s-a făcut trecerea de la mers la sifonărie (de unde ţin minte că luam şi suc concentrat de fistic) şi la alimentară cu sacoşa de fâş făcută de bunica, la multele magazine mari şi la rafturile pline de ambalaje. Sau de la leagănele de fier la parcul din plastic şi cauciuc. Dar mă bucur că măcar non-stopul de pe Şoseaua Olteniţei de la care cumpărăm de 20 de ani există şi acum. Nu toate magazinaşele au supravieţuit, a mai dispărut o farmacie de cartier, o brutărie, lucrurile sunt într-o continuă schimbare, aşa cum fostul circ al foamei s-a transformat în fostul City Mall, viitorul….?

Şcoala era destul de aproape, aşa că mergeam pe jos, printre străduţe, pe scurtături, pe lângă muzeul George Bacovia. Ţin minte că era unul dintre drumurile mele preferate, pentru că e o zonă plină de case, mai vechi sau mai noi, verdeaţă şi linişte, în contrast cu străzile din apropiere, cu blocuri înalte şi multe maşini.

Pentru mine cartierul a fost un mix de senzaţii, locuri, oameni şi sentimente. Puteai găsi orice, aveai toate resursele la îndemână, era plin de lume şi de viaţă. Pe de alta parte, era şi greu să cunoşti toţi oamenii pe care îi avea în preajmă. Cred că am vecini cu care nu am trecut de „Bună ziua." M-am simţit mereu în siguranţă în cartier, fie că era 2 ziua sau 2 dimineaţa, e un fel de sentiment de linişte ca eşti în zona ta de confort şi aici nu se întâmplă nimic rău. Ştii fiecare colţ şi fiecare groapă, fiecare loc de ocolit sau stradă de urmat.

C.S., 29 ani

Orăşelul Copiilor, sursa: www.dacoromanica.ro

Locuri secrete din Berceni

Eu sunt de profesie graphic designer, dar am mai multe hobby-uri, printre care fotografia și ilustrația. Stau de-o viață în cartierul acesta, am tot vrut să mă mut (din țară), nu zic că nu o să fac asta într-o zi, dar încă n-am făcut-o! După atâta timp pot să spun că e unul dintre cele mai ok cartiere.

Astfel am și hotărât într-o perioada mai liberă a mea să fac niște mici excursii prin cartier. Pentru inspirație și curiozitate. Poate și pentru ca aveam nevoie de idei pentru un proiect din care s-au conturat mai multe produse (magneți, tricouri, insigne) și anume – **Cartiere de București**.

Dar aici nu voi vorbi de acel proiect, cunoscut pentru mulți bucureșteni și nu numai, ci de anumite zone interesante pe care le poți găsi în Berceni, sub proiectul **Bucharest's Secret Places**.

Delta Văcărești este poate una dintre cele mai interesante chestii din capitală din ultimii ani. Țin minte că atunci când eram mică mergeam cu tata acolo și vedeam mulți pescari și…mult lac. Acum nu mai e chiar așa, sunt mai mult bălți, să zic așa, dar unii ar considera zona ca fiind deltă de oraș, un loc fascinant plin de faună. Eu n-am văzut nici o vietate, cu excepția unui cârd de ciori, dar am făcut niște fotografii foarte interesante.

Alt loc interesant mi se pare acel amfiteatru părăsit, paralel cu strada Mărțișor, care dă spre zona Văcărești. Acolo mergeam să mă dau cu skate-ul. Bine că n-a durat mult acea perioadă – era plin de gunoaie și nu știu ce a fost în capul meu. Nu am reușit nici până acum să găsesc mai multe informații despre acest amfiteatru. Se pare că nu-l mai scoate nimeni din paragină și cred că o să se construiască mai multe blocuri peste el! Ce bine! **NU**.

O clădire mișto se află în parcul Carol și nu este vorba de mausoleu, e vorba de castelul Vlad Țepeș, pe care am încercat să-l fotografiez într-o noapte, cu lună cu tot. Din păcate nu se poate vizita decât o dată pe an, din ce am înțeles. Deși sunt foarte fascinată de castele, n-am reușit nici până acum să ajung la acea rară vizită.

Singura chestie drăguță și cu gust, cât de cât, din Orășelul Copiilor este Biblioteca. Nu știu de ce i se zice așa, este nouă și e interesantă noaptea. Sau cel puțin așa mi se pare mie. N-am văzut niciodată pe cineva citind acolo.

Mai sunt și alte locuri interesante în cartierul Berceni, dar nu am apucat să le fotografiez, sau nu am reușit să ajung la ele. În schimb, dacă ai apucat vreodată să observi stilurile diferite ale blocurilor comuniste, ar putea să ți se pară interesant felul cum le văd eu ilustrate.

Autor Tea Tomescu

Delta Văcărești (dreapta), Logo Berceni, sursa: Tea Tomescu

Te invităm să îți scrii și povestea ta!

Mai multe istorii vei găsi pe cartierulberceni.com